VERRIJKT BELEIDSKADER WELZIJN

Samen Leven

INLEIDING OP VERRIJKT BELEIDSKADER WELZIJN

In het koersdocument Samen Leven in Rheden[1] wordt de visie geschetst van de gemeente die we in 2040 willen zijn. Een gemeente waar inwoners prettig met elkaar samenleven, naar elkaar omkijken en er voor elkaar zijn, ieder naar eigen vermogen. Waar leefbaarheid en samenredzaamheid van inwoners in kwetsbare situaties voorop staan en de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. In dit verrijkt beleidskader welzijn schetsen we de kaders voor het verwezenlijken van deze visie. Hierin hebben we ook aandacht voor de rol van de gemeente, soms pakken we die zelf op en soms gaan we die rol organiseren door het verwerven van partners.

DIT ZIJN ONZE OPGAVEN UIT HET KOERSDOCUMENT

BESTAANSZEKERHEID

DE SOCIALE BASIS

GEZOND EN VITAAL VAN -10 MAANDEN TOT 100+ JAAR

INTEGRALE WIJKAANPAK TE BEGINNEN IN DIEREN STENFERT

1 Samen Leven in Rheden – Koersdocument sociaal domein gemeente Rheden 2024

VERRIJKT BELEIDSKADER WELZIJN

VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Verbonden gemeenschappen zijn veerkrachtig en weerbaar, de leefwereld van inwoners staat centraal. Verbonden gemeenschappen zijn in staat om tegenslag samen op te vangen. In deze gemeenschappen bouwen wij, samen met partners, vanuit aanwezigheid en vertrouwen aan sterke lokale netwerken. Gemeenschappen bestaan uit buurten en inwoners weten wat er nodig is in de buurt. We sluiten aan bij de behoefte van de inwoner. Tegelijkertijd hebben wij als gemeente ook opgaven zoals sterke sociale basis, integrale wijkaanpak, bestaanszekerheid, gezond en vitaal van –10 maanden tot 100+ en opgaven in de leefomgeving. Samen met inwoners maken we van de behoeftes uit de buurt en de gemeentelijke opgaven een gezamenlijke buurtagenda.

Samen met elkaar zijn we de gemeente Rheden en versterken we stap voor stap het partnerschap met de buurt. Iedereen heeft een plek en zo vergroten we de energie en eigenaarschap bij inwoners.

WE GAAN AAN DE SLAG MET:

Zichtbaar aanwezig zijn in verschillende buurten om te werken aan partnerschap en vertrouwen.
Met focus op Velp-zuid, Rheden-west en Dieren-Stenfert.

Een buurtagenda samen met de inwoners.
De aanpak per buurt kan en mag verschillen. We sluiten aan op wat er nodig is per buurt (differentiëren) en bouwen voort op wat er al is.

Een regelbudget direct inzetbaar voor de buurt zonder zware verantwoording.

Laagdrempelige ondersteuning door meedenken, verbinden en praktische drempels wegnemen.

Aansluiten op en versterken van inwoners die eigenaarschap hebben over fijn samenleven en omzien naar elkaar in de buurt. Van eenmalige activiteiten tot structurele oplossingen voor maatschappelijke opgaven.

VRIJWILLIGE INZET

Vrijwillige inzet is van grote waarde in de gemeente Rheden. Het is de sleutel voor een prettige samenleving, waarin inwoners kunnen omzien naar elkaar. Het is dichtbij, vaak een warm contact en laagdrempelig. Vrijwillige inzet vindt plaats bij verenigingen, buurtinitiatieven, tussen inwoners onderling en vrijwilligersorganisaties.

WE RICHTEN ONS OP:

Het behouden van de ondersteuning, advies en waardering van de vrijwillige inzet. *Denk hierbij aan een vrijwilligerssteunpunt waar organisaties terecht kunnen voor cursussen, trainingen en de vacaturebank.*

Verbeteren van de samenhang in de ondersteuning aan vrijwillige inzet.
Het gaat om vrijwillige inzet op verschillende thema's, die met vergelijkbare vragen te maken hebben. Denk bijvoorbeeld aan vrijwilligers op het gebied van sport, cultuur, ontmoeting of duurzaamheid.

Samenbrengen van verenigingen, buurtinitiatieven en vrijwilligersorganisaties op dorpsniveau.
We werken vanuit gezamenlijke uitdagingen en stimuleren onderlinge samenwerking.

Verbinden van formele organisaties, verenigingen, buurtinitiatieven en vrijwilligersorganisaties.
Formele organisaties zijn nabij met kennis en kunde zodat vrijwillige inzet mogelijk blijft. Hierbij sluiten we aan op de behoefte van de vrijwilligers en de vrijwilligersorganisaties.

WELZIJN, SPORT EN CULTUUR[2] ALS BASIS

Welzijn, sport en cultuur zijn dragers voor ontmoeting, omzien naar elkaar en een besteding van de dag. Plekken zoals dorpshuizen, sport- en cultuurverenigingen, scholen en bibliotheken zijn laagdrempelige plekken waar mensen elkaar ontmoeten, meedoen naar vermogen en zich onderdeel voelen van een gemeenschap. Welzijn vormt de eerste schil van beroepskrachten. Zij ondersteunen gemeenschappen, vrijwilligers èn organisaties waarin inwoners verenigd zijn. Welzijn gaat over alle levensgebieden, denk aan opvoeden en opgroeien, daginvulling en meedoen, vragen over geld, mentale gezondheid en meer.

Juist in de omgeving van sport, cultuur en welzijn kan ondersteuning op een natuurlijke manier aansluiten: niet als een aparte, formele stap, maar als een onderdeel van het dagelijks leven. Door aanwezig te zijn op deze ontmoetingsplekken en samen te werken met lokale initiatieven en partners, wordt ondersteuning toegankelijker, minder stigmatiserend en eerder ingezet. Zo voorkomen we problemen of pakken ze vroegtijdig aan.

2 Onder welzijn, sport en cultuur verstaan we activiteiten, netwerken, ontmoetingsplekken in de buurt, op straat of in de natuur, denk aan dorpshuizen, scouting, speeltuinen.

WE ZETTEN DIT ALS VOLGT IN:

Professionals zijn nabij. Zij werken samen met inwoners en lokale partners aan sterke buurten.
We zien dit als opbouwwerk 2.0. Met aandacht voor de kansen en uitdagingen per buurt, gericht op de samenleving en het collectief.

Professionals bieden laagdrempelige ondersteuning bij problemen of vraag-stukken van inwoners.
Denk aan vragen over geld, opvoeden en opgroeien, dagelijkse invulling en meedoen, mentale gezondheid en meer. Waar kan collectief, waar nodig individueel. Met nadruk op de relatie, vertrouwen en praktische aansluiting in de leefomgeving.

Professionals zijn goed op de hoogte van wat er in de buurt speelt, wat er te doen is, en wat er beschikbaar is op het gebied van welzijn, sport, cultuur en sociaal.
Zij kennen en verdiepen zich in het lokale aanbod, welke organisaties actief zijn en wie er betrokken zijn. Zij bouwen met hen een netwerk op en werken nauw samen.

ANDERS DENKEN, ANDERS DOEN

We hebben ervaren[3] dat de beoogde transformatie vraagt om met de verschillende partners een gedeelde blik te hebben over wat passende ondersteuning is en wat normaliseren betekent. Ook hebben we ervaren dat we samenwerken anders vorm moeten geven: niet doorverwijzen naar elkaar maar samenwerken naast de inwoner rondom de ondersteuningsvraag en de beweging naar normaliseren. Het gaat om samenwerken (en het organiseren daarvan) tussen de buurt en zorgprofessionals. Juist niet het op- en afschaalmodel. Nabijheid van professionals zorgt voor draaglijk eigenaarschap bij vrijwillige voorzieningen. Samen starten en elkaar informeren is belangrijk.

3 Maatschappelijke evaluatie opdrachten sociaal domein

>>

DIT IS ER NODIG OM ANDERS TE DENKEN EN ANDERS TE DOEN

Van op/afschalen en doorverwijzen naar samenwerken tussen alles in basishulp en de partijen die geïndiceerde hulp leveren.
Organisaties die hulp verlenen werken samen als één team voor soepele aansluiting van gespecialiseerde hulp op de basishulp.

Alle partners die werken aan de buurtagenda hebben een gezamenlijke procesverantwoordelijkheid om nabij te zijn, aan te sluiten op de gemeenschap zodat inbedding in de lokale gemeenschap ruimte krijgt.

Flexibiliteit is van belang om wendbaar te kunnen zijn en aan te sluiten op dat wat nodig is.
Zo bepalen we jaarlijks de budgetten voor de basishulp en de gespecialiseerde hulp

ROL GEMEENTE

DAT BETEKENT DAT WE

Bouwen aan betrokkenheid samen met inwoners en partners vanuit onze uitgangspunten (partnerschap, vertrouwen, gedeelde verantwoordelijkheid)

Samenhang en verbinding tussen inwoners, partijen en gemeente, (continu) (blijven) ondersteunen en faciliteren.

In tijd van veel ontwikkelingen, meer wendbaarheid en flexibiliteit organiseren (in opdrachtverlening) om verandering en innovatie mogelijk te maken.

Rekening houden met (nieuwe) wettelijke verplichtingen tot het in regionaal verband contracteren van bepaalde vormen van jeugdhulp.

Deze benadering vraagt van de gemeente en organisaties een andere rol dan we gewend waren.

DIT VRAAGT VAN DE GEMEENTE (ORGANISATIEBREED)

CULTUURVERANDERING
Van “zenden” naar partnerschap met inwoners en organisaties. Dit vraagt om vertrouwen, gedeelde verantwoordelijkheid en actief betrekken van inwoners bij keuzes.

FACILITEREND WERKEN
Niet alleen beleid maken, maar ook continu ondersteunen en verbinden tussen partijen. Denk aan het organiseren van gebiedstafels, participatieplatforms en ruimte bieden voor initiatieven.

FLEXIBILITEIT IN PROCESSEN
Minder starre projectplanning, meer adaptieve opdrachtverlening zodat snel kan worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen en innovaties.

RUIMTE GEVEN AAN DE KRACHT VAN DE GEMEENSCHAP,
denk aan maatschappelijke partners, bewonersinitiatieven, sport- en cultuurverenigingen, vrijwilligersorganisaties, ondernemers, religieuze instellingen.

DIT VRAAGT VAN DE AMBTELIJKE ORGANISATIE

ANDERS DENKEN
Van sectoraal naar integraal werken (sociaal + fysiek + economisch).

FACILITEREND WERKEN
Rollen verschuiven onder andere naar procesbegeleider en verbinder. Ambtenaren moeten leren werken met open kaders, co-creatie en wendbare planning.

NIEUWE COMPETENTIES
Aansluiten op gemeenschappen en buurten, kennis van lokale netwerken en organisaties. Verbinden van lokale netwerken en formele organisaties.

VOOR COLLEGE EN RAAD

COLLEGE
STUURT OP RUIMTE VOOR INNOVATIE EN FLEXIBILITEIT IN OPDRACHTVERLENING.
Dit betekent richting geven en geen strakke kaders stellen.

RAAD
STUURT OP RESULTATEN EN MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN. VERANDERING EN WENDBAARHEID BETEKENT SOMS DAT NIET ALLES VOORAF VAST STAAT.
Meer sturen op resultaten en maatschappelijke effecten dan op gedetailleerde plannen.

DIT VRAAGT VAN DE GEMEENSCHAP

FORMELE ORGANISATIES SLUITEN AAN OP GEMEENSCHAPPEN

VRIJWILLIGE INZET WERKT SAMEN EN IN SAMENHANG

OOG HEBBEN VOOR CREATIEVE VERBINDINGEN EN ANDERE PLEKKEN DIE KANSEN BIEDEN.
Zoals samenwerking met ondernemers

Kortom

Het is een beweging van controleren en plannen naar vertrouwen, samenwerken en adaptief sturen.

RECENTE VOORBEELDEN UIT DE GEMEENTE DIE AL LOPEN.

VOORBEELDEN VAN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Werkgroep bestaanszekerheid Samen Stenfert
In de wijk Stenfert zien inwoners dat mensen uit de wijk niet optimaal gebruik maken van alles wat er is voor mensen met een laag inkomen. Inwoners durven toeslagen niet aan te vragen, vinden het ingewikkeld of weten niet dat er ook fondsen zijn voor bijvoorbeeld een nieuwe wasmachine of een vakantie. De inwoners hebben een werkgroep georganiseerd, gefaciliteerd door Incluzio en de gemeente. De inwoners bepalen de agenda. Zo worden er nu thematische nieuwsbrieven geschreven om inwoners te laten weten wat er is. Er is een bijeenkomst georganiseerd waar inwoners konden ontdekken waar zij allemaal recht op hebben en een bijeenkomst waarin alle fondsen en stichtingen voor deze doelgroep elkaar konden leren kennen. Samen wordt, vanuit de agenda van de inwoners zelf, gezorgd dat de juiste ondersteuning steeds beter bekend wordt én gebruikt wordt.

Bijeenkomst dorpshuizen en het Raadhuis Velp
De dorpshuizen en het Raadhuis in Velp komen iedere twee, drie maanden bij elkaar. In deze bijeenkomsten wordt de verbinding opgezocht, besproken wat er speelt, wat versterkt kan worden en waarin samen opgetrokken kan worden. Bij de bijeenkomst sluiten de gemeente en de welzijnsorganisatie aan voor advies en ondersteuning waar gewenst.

Dorpendeals in Dieren
Wijkvereniging Dieren-West heeft het afgelopen jaar samen met de gemeente Rheden een subsidieaanvraag ingediend bij de provincie. Met deze subsidie wilt de wijkvereniging extra stappen zetten op het gebied van samenwerking, verduurzaming en het versterken van de leefomgeving. De wijk Dieren-West staat – net als veel andere – voor flinke uitdagingen. Denk aan de energietransitie, toenemende druk op voorzieningen als elektriciteit en water en minder gemeentelijk onderhoud aan plantsoenen en openbare ruimte. Tegelijkertijd groeit de behoefte onder wijkbewoners om samen op te trekken. De kracht van Dieren-West ligt bij de wijkbewoners zelf, samen zorgen ze voor een prettige, veilige en toekomstbestendige wijk. Maar dat vraagt wel om ondersteuning. Een ervaren wijkcoach gaat vrijwilligers ondersteunen en helpt bij het opbouwen van een sterk team van wijkbewoners die samen willen werken aan een sterkere verbondenheid in Dieren-West.

Wijkendeal Stenfert
De wijkendeal Stenfert -Iedereen doet mee- richt zich op het centraal stellen van de wensen en talenten van de bewoners, met als doel de wijk sociaal, economisch en ruimtelijk te versterken. Om de uitdagingen van Stenfert aan te pakken, heeft de gemeente Rheden, in samenwerking met inwoners en verschillende informele- en formele partners een integrale wijkaanpak geïnitieerd. Met extra inspanningen en middelen vanuit de wijkendeal wordt de wijk verder versterkt en verbonden en handen en voeten gegeven aan de wens van inwoners, sociale partners, Vivare en de gemeente Rheden om een echte verandering te zien plaatsvinden in Stenfert.

Deze extra middelen zullen worden ingezet om bestaande projecten te versterken en nieuwe initiatieven te lanceren die gericht zijn op het verbeteren van de leefbaarheid en het bevorderen van de sociale cohesie in de wijk. Door te investeren in de wijk en de bewoners de tools te geven die ze nodig hebben om actief deel te nemen aan het verbeteren van hun leefomgeving, wordt ervoor gezorgd dat er wordt gewerkt vanuit de mogelijkheden en kracht van de inwoners. Alle activiteiten die met de wijkendeal worden uitgevoerd, dragen bij aan de sociale cohesie en samenredzaamheid in de wijk. Waar mogelijk wordt samengewerkt met Dieren-West, zodat de initiatieven nog breder gedragen worden en er gezamenlijk gebouwd kan worden aan een duurzame toekomst voor beide wijken.

VOORBEELDEN VAN VERBONDEN VRIJWILLIGE INZET

Werkplaats Rheden
Werkplaats Rheden is een initiatief van vrijwilligers uit de gemeente Rheden. Met behoud van de sociale missie richt de werkplaats Rheden zich op een breed publiek, maar nog altijd met de houtwerkplaats als centraal punt. Naast het buurtklusbedrijf, waar praktische hulp bij allerlei klussen (vooralsnog in het kader van energiebesparing) geboden wordt, organiseert de werkplaats cursussen en workshops voor iedereen die zijn of haar handen uit de mouwen wil steken. Hobbyisten vinden hier een inspirerende plek om hun passie te delen en mensen met een (mentale) kwetsbaarheid krijgen de kans om andere hobbyisten, elkaar en andere dorpsgenoten te ontmoeten en deel te nemen aan dagbestedingsactiviteiten en interessante (houtwerk)opdrachten. Werkplaats Rheden is dé plek waar iedereen welkom is, waar talenten worden ontdekt en waar samen gebouwd wordt aan een sterke en betrokken gemeenschap.

Samen werken aan een multifunctioneel gebouw en park voor sport, cultuur en ontmoeting
De sport- en cultuurverenigingen gevestigd op het sportpark aan de Zuidflank van Rheden werken samen aan een toekomstplan voor het sportpark. Meerdere verenigingen hebben te maken met verouderde gebouwen, hoge (energie)lasten en uitdagingen om voldoende vrijwilligers te vinden. In een kopgroep is een plan voor één gezamenlijk nieuw en duurzaam gebouw voor het dorp in ontwikkeling. Met ruimte voor clubhuisfuncties van verschillende verenigingen en multifunctionele ruimtes. Sportvelden voor diverse sporten sluiten aan op het gebouw. De clubs bundelen hun krachten in een duurzaam gebouw, kunnen ruimtes en vrijwillige inzet delen en een verbindende rol voor het dorp spelen.

RECENTE VOORBEELDEN UIT DE GEMEENTE DIE AL LOPEN.

VOORBEELDEN WELZIJN, SPORT EN CULTUUR

Tuintje Zoomerij
De kleine Dierentuin is een initiatief van de Zoomerij. Samen met buurtbewoners in Dieren maakt de Zoomerij een biodiverse tuin waar beestjes een plek krijgen. In het voorjaar van 2025 richtte de de Zoomerij Dieren hun voortuin opnieuw in. Planten en struiken die de biodiversiteit ondersteunen, krijgen er een plekje.

Met valpreventie aansluiten bij de buurt
Als gemeente hebben we een taak op het gebied van valpreventie. Vallen is een veelvoorkomende oorzaak voor lichamelijke klachten, minder zelf kunnen doen in huis of zelfs langdurige uitval. In plaats van enkel voorbedachte interventies uit te voeren en te promoten, zoeken we aansluiting bij behoeftes en bestaande activiteiten in de buurt. Sport in Rheden ging in gesprek met buurtbewoners op bekende plekken in de buurt. Over wat bewoners bezighoudt als het gaat om (fysieke) gezondheid en vitaliteit in het dagelijks leven. Op basis van die gesprekken organiseert Sport in Rheden met bewoners, organisaties in de buurt en professionals een aanpak per buurt. Op de ene locatie kan dat een rollatorcheck zijn, op de andere locatie een fietscursus of een presentatie van fysiotherapeuten over vitaal ouder worden.

VOORBEELDEN ANDERS DENKEN, ANDERS DOEN

Financieel ketenoverleg en Postmaatje
Alle partners die zich bezighouden met het ondersteunen van inwoners met financiële vraagstukken komen samen in een ketenoverleg. Het gaat zowel om partijen die zich vrijwillig inzet als partijen die dit als professionele kracht doen. De samenwerking rondom de inwoner wordt zo steeds verder verbeterd en de inzet kan ter ondersteuning voor de inwoner ook naast elkaar worden ingezet. In het ketenoverleg is gesignaleerd dat een lichte vorm van langdurige ondersteuning bij administratieve vragen anders georganiseerd kon worden. Voorheen kregen veel van deze inwoners een vorm van dagelijkse of lichte ondersteuning vanuit de Wmo. We zien dat veel van deze inwoners met hun administratieve hulpvraag goed geholpen zijn door een vrijwillig Postmaatje dat ééns in de maand langskomt om samen even de post te openen en door te nemen.

BOOST groepen
Sinds oktober 2025 zijn BOOST groepen gestart. De groepen zijn voor jongeren die soms vastlopen of het lastig vinden om met moeilijke situaties om te gaan. Zoals stress, onzekerheid of sociale druk. In de BOOST groepen komen jongeren samen, delen uitdagingen in het dagelijks leven met elkaar en hoe ze daar mee omgaan. Ook doen ze oefeningen en bedenken samen activiteiten. De BOOST groepen zijn opgestart en ontwikkeld door een samenwerking tussen Incluzio en een aantal gecontracteerde jeugdhulpaanbieders.